

Industriële brandbestrijding: de 1

Om grootschalige chemie- en tankbranden effectief te bestrijden, zouden de overheidsbrandweer en de industrie hun krachten kunnen bundelen in gespecialiseerde collectieve industriële brandweerorganisaties. Dat pleidooi klonk op het congres 'Mutual Aid en Publiek-Private Samenwerking' (PPS), dat Kappetijn Safety Specialists op 29 juni in Rotterdam organiseerde. Een inrijke in de wereld van brandbestrijding XXL.

Amsterdam-Schiphol is het samenwerkingsverband Amsterdam-IJmond Mutual Aid (AMAS/AYMA) actief en in het chemiecluster Chemelot in Geleen opereert het collectieve specialistische brandweerkorps van Sitech. Verder is er een publiek-private havenbrandweer in Moerdijk en zijn er verkenningen naar het uitbreiden van het werkgebied van de Falck-bedrijfsbrandweer op Chemiemark Delfzijl naar omliggende industriegebieden en een stukje van Delfzijl.

Mooie voorbeelden van brandweersamenwerking tussen bedrijven onderling en tussen industrie en overheid. Maar vooralsnog functioneren ze sterk lokaal, als instrument van de aangesloten bedrijven om gezamenlijk invulling te geven aan hun bij wet geeiste bedrijfsbrandweerplicht. Kunnen ze ook op andere plaatsen in Nederland worden ingezet als het noodlot toeslaat bij een chemie- of tankopslagbedrijf in de periferie die zulke voorzieningen voor grootschalige brandbestrijding niet hebben? Circa vijftig vertegenwoordigers van brandweerkorpsen en het bedrijfsleven bogen zich tij-

dens het congres over de vraag hoe industrie en overheid nog effectiever hun krachten kunnen bundelen. Voor brandscenario's die maar heel weinig voorkomen, maar die wel vragen om zwaar blusmaterieel en getrainde specialisten.

20 Jaar Gezamenlijke Brandweer

Het congres bood directeur Jan Waals van de Gezamenlijke Brandweer (GB) de gelegenheid terug te blikken op 20 jaar collectieve industriële brandweerszorg in Rotterdam-Rijnmond. In 1998 sloten de gemeente Rotterdam, Brandweer Rotterdam-Rijnmond en de industrie in de Rotterdamse haven een overeenkomst voor de oprichting van een gezamenlijk publiek-privaat brandweerkorps. Een wereldwijd unieke samenwerkingsconstructie en de grootste in zijn soort. De GB, met een sterkte van ruim 300 man, opereert vanuit zes beroepskazernes en twee vrijwillige posten in een industrieel verzorgingsgebied van veertig strekkende kilometers, inclusief de woonkernen Rozenburg, Pernis en Hoogvliet. Momenteel

Boven: Jan Waals blikt terug op 20 jaar Gezamenlijke Brandweer. De Gezamenlijke Brandweer opereert vanuit acht uitrukpunten.

Nederland kent al enkele succesvolle varianten van (publiek)-private bedrijfsbrandweerorganisaties. Industrieel veiligheidsspecialist Kees Kappetijn, initiatiefnemer van het congres, somde ze op. Het Rotterdamse haven- en industriegebied heeft zijn Gezamenlijke Brandweer met een Industriële Brandbestrijdings Pool (IBP) voor tankbrandbestrijding, in de metropoolregio

Boven: De Zweedse landelijke bijstandsorganisatie SMC werkt waar nodig samen met de luchtmacht voor het vervoer van brandbestrijdingsmodules over grotere afstanden.

Rechts: Sitech opereert in het chemiecluster Chemelot in Geleen.

De huidige structuren zijn bedoeld voor inzet in het eigen verzorgingsgebied.

opleiding, terwijl de operationele uitvoering is belegd bij een viertal geselecteerde grote overheidsbrandweerkorpsen: die van Malmö, Göteborg, Stockholm en Sundsvall. Vanuit deze vier landelijke steunpunten kunnen we overal in Zweden binnen anderhalf tot vier uur gespecialiseerd zwaar blusmaterieel inzetten.”

De Zweedse SMC-structuur telt in totaal acht bijstandsmoedules, twee per steunpuntregio. Ze bestaan elk uit een pompunit met een capaciteit van 10.000 liter per minuut, tweemaal 800 meter 150 mm slangleiding en een blusmonitor met een capaciteit van 10.000 liter per minuut. Met twee modules is het volgens Brännström mogelijk om een volledige opslagtankbrand effectief te bestrijden. Nu is Zweden een groot land met lange rijafstanden, maar daar is een oplossing voor bedacht. Met hulp van de Zweedse Luchtmacht kan een module via een Hercules transportvliegtuig snel over grote afstanden worden vervoerd. Afhankelijk van de beschikbaarheid van vliegtuig en bemanning uiteraard. Het SMC-systeem is in Zweden al bij diverse grote tankbranden met succes ingezet en in 2014 werden componenten zelfs ingezet bij de bestrijding van de grootste bosbrand uit de Zweedse geschiedenis.

Een mooi internationaal voorbeeld van een landelijk publiek-privaat mutual aid systeem voor grootschalige industriële brandbestrijding. Leerzaam voor de Nederlandse vertegenwoordigingen van brandweer en bedrijven, die nog niet zo ver zijn. Maar dat publiek-private samenwerking en mutual aid toekomstperspectief hebben, werd tijdens de bijeenkomst zonneklaar. Het is een ideale formule om brandweertaken te organiseren waarvoor zwaar, kostbaar en gespecialiseerd materieel nodig is en dat maar weinig wordt gebruikt, maar wel gegarandeerd beschikbaar moet zijn. In bredere zin wordt de kracht van publiek-private brandweersamenwerking in Nederland steeds meer ontdekt. Zo vertelde burgemeester Theo Weterings van Haarlemmermeer, voorzitter van de Veiligheidsregio Kennemerland, over de maar liefst drie PPS-organisaties waarin zijn regio participeert: het al genoemde AMAS-AYMA, waarvoor Brandweer Kennemerland een deel van de operationele organisatie levert en daarnaast de samenwerking met de luchthavenbrandweer op Schiphol en met de bedrijfsbrandweer van Tata Steel. Slimme samenwerkingsconstructies ter bevordering van de veiligheid bij de bedrijven en in het publieke domein: een win-winsituatie voor alle partijen.

Kracht van 'Mutual Aid'

Door
Rob Jastrzebski

zijn 67 bedrijven aangesloten bij het dienstverleningsmodel, dat door de gemeente en de bedrijven gezamenlijk wordt betaald.

Behalve de industriële basisbrandweezorg verzorgt de GB ook de inzet bij zeer grootschalige branden in opslagtanks en tankputten. Daarvoor bestaat sinds 2006 de Industriële Brandbestrijdings Pool (IBP). 'Zwaar geschut' in de vorm van pompen, slangleidingen en blusmonitoren XXL. Dit specialistische materieel is specifiek bestemd voor het afdekken van extreem grote brandscenario's bij een deel van de GB-ledenbedrijven, zoals de zes grote raffinaderijen en de tankopslagterminals in het gebied Botlek-Europoort-Maasvlakte. Inzet elders in het land is in theorie wel mogelijk als bijstand wordt gevraagd, maar het stuit wel op praktische hobbels. Want in zo'n situatie is er tijdelijk geen dekking voor de zware brandrisico's van de bedrijven die voor deze bijzondere dienst veel geld neertellen. En vanwege de complexiteit van de logistiek en de benodigde tijd voor het opbouwen en weer afbreken van de inzet kunnen de voorzieningen wellicht dagenlang niet voor hun eigen klanten inzetbaar zijn. Ook AMAS-AYMA en de andere specialistische industriekorpsen kampen met dit vraagstuk. Kortom: het landelijk inzetten van dergelijke gespecialiseerde zware brandbestrijdingsfaciliteiten

is niet heel makkelijk. Tijd om na te denken over opties voor verdere krachtenbundeling en een betere landelijke dekking.

Het Zweedse model

Een interessant voorbeeld van hoe het kan werd tijdens het congres geschetst door Per Brännström, managing director van de Zweedse Slackmedelscentralen (SMC). Zweden kent een verplichte landelijke samenwerkingsstructuur voor overheid en industrie voor het afdekken van de risico's van extreem grote industriële branden. Naast de eigen bedrijfsbrandweren van chemiebedrijven, raffinaderijen en tankterminals, is er voor de bestrijding van tank- en tankputbranden een materieelpool op nationale schaal, de genoemde SMC. Brännström licht toe hoe het werkt: "De in SMC verenigde grote industrieën financieren en beheren het materieel en bekostigen ook de benodigde training en

Eén-Eén-Twee

Tijdschrift over brandweer en hulpverlening

Sternfahrt 2017

Van GNK naar GGB

‘Vuurwerk’ in Hoogezand